

Vergaderjaar 2017–2018

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 300

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 februari 2018

Tijdens de begrotingsbehandeling Economische Zaken en Klimaat op 14 december 2017 (Handelingen II 2017/18, nr. 35, item 7) heb ik naar aanleiding van de motie van het lid Bruins (Kamerstuk 34 775-XIII, nr. 100) toegezegd uw Kamer jaarlijks te informeren over de fundamentele kennisbasis van Van Swinden Laboratorium (VSL) en de wijze waarop de onafhankelijkheid van het beheer van de nationale meetstandaarden is geborgd. Hierbij ontvangt u de eerste rapportage.

De fundamentele kennisbasis van VSL

Het VSL is het nationaal metrologisch instituut dat in opdracht van mijn ministerie de herleidbaarheid van de in Nederland gebruikte meetstandaarden (bijvoorbeeld de «meter») naar internationale meetstandaarden verzorgt. Deze herleidbaarheid is van groot belang voor het Nederlandse bedrijfsleven, omdat handelspartners daardoor kunnen vertrouwen op elkaars specificaties inzake afmetingen, hoeveelheden, etc. van de te verhandelen producten. Als gevolg van taakstellingen in het kader van het regeerakkoord Rutte II heeft VSL in de afgelopen jaren moeten bezuinigen op de uitvoering van deze wettelijke taak. Dit was eind 2016 aanleiding voor uw Kamer om het kabinet op te roepen om te onderzoeken in hoeverre instrumenten voor publiek-private samenwerking kunnen worden ingezet om de kennisbasis van de metrologie te versterken (Kamerstuk 32 637, nr. 261).

VSL vormt samen met universiteiten en kennisintensieve bedrijven de fundamentele kennisbasis van de metrologie in Nederland. Dit fundament kan worden versterkt door op de speerpunt-technologieën voor Nederland de krachten te bundelen in gezamenlijk onderzoek. Uw Kamer is per brief van 10 juli 2017 (Kamerstuk 32 637, nr. 288) geïnformeerd over de instrumenten voor publiek-private samenwerking die door VSL daarvoor ingezet kunnen worden. Inmiddels heeft VSL reeds enkele belangrijke stappen op dit punt gezet. VSL is betrokken bij twee projecten binnen het

Industrial Doctorates programma van NWO. In het project Lensless Imaging of 3D Nanostructures with Soft X-Rays (LINX) zal één van de vijf promotieonderzoeken grotendeels bij VSL en onder begeleiding van VSL wetenschappers plaatsvinden. VSL werkt in dit project samen met verschillende universiteiten, TNO en partners uit de industrie. Voor het tweede project, Three Dimensional Atomic Force Microscopy (3D-AFM), is onlangs een aanvraag ingediend samen met de TU-Delft. Ook in dit project zal de promovendus een significant deel van de tijd bij VSL gestationeerd zijn en mede begeleid worden door VSL wetenschappers. Tenslotte ondersteunt VSL nog een NWO project op het gebied van chip metrologie. Deze op relatief korte termijn behaalde resultaten geven mij vertrouwen dat VSL wat betreft het versterken van de kennisbasis op de goede weg is. Ik zal VSL daarbij blijven ondersteunen.

De onafhankelijkheid van het beheer van de nationale meetstandaarden

VSL is reeds lange tijd een privaat bedrijf met een wettelijke taak, namelijk het beheer en de ontwikkeling van de nationale meetstandaarden en het verzorgen van herleidbaarheid naar internationale meetstandaarden. Zoals aangegeven in de toelichting bij de Metrologiewet ontvangt VSL voor die wettelijke taak een vergoeding van de overheid voor zover de kosten niet redelijkerwijs kunnen worden doorberekend aan derden.

De kosten voor het beheer en de ontwikkeling van de nationale meetstandaarden worden volledig door de overheid betaald. De kosten die voortvloeien uit het bieden van herleidbaarheid, c.q. het kalibreren van werkstandaarden van derden tegen de nationale meetstandaarden, worden volledig doorberekend aan de aanvrager. Iets meer dan de helft van de omzet van VSL (ca. 15 miljoen euro) komt van de overheid.

Het pallet aan meetstandaarden van VSL wordt bepaald door de behoefte bij de Nederlandse industrie. De klanten van VSL hebben echter geen rechtstreekse invloed op welke standaarden door VSL worden beheerd. Dat wordt op voorstel van VSL door mij bepaald, waarbij ik mij baseer op het onafhankelijke advies van de Raad van deskundigen voor de nationale meetstandaarden. De onafhankelijkheid van de nationale meetstandaarden, maar ook de brede toegankelijkheid voor alle partijen, is daarmee geborgd.

De wisseling van eigenaarschap van VSL, waarbij het eigenaarschap sinds vorig jaar voor een belangrijk deel overgegaan van TNO naar First Dutch, is voor mij wel aanleiding om te onderzoeken of de huidige structuur waarin de publieke en private activiteiten van VSL zijn georganiseerd, de beste structuur is voor een toekomstbestendig VSL. Dit onderzoek doe ik gezamenlijk met VSL en de nieuwe eigenaar, die zelf ook het initiatief hadden genomen tot een soortgelijk onderzoek. De onafhankelijkheid van het meetstandaarden-beheer, de brede toegankelijkheid van de meetstandaarden en het eerder genoemde uitgangspunt voor de overheidsbijdrage zijn daarbij voor mij belangrijke uitgangspunten. In de volgende rapportage zal ik u over de voortgang daarvan informeren.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer